

ÞEKKING – VIÐHORF – LEIKNI

Taflan á næstu tveimur síðum sýnir hvernig fimm grunnþættir námsefnisins eiga að hafa áhrif á og móta þekkingu, viðhorf og leikni nemenda á hinum ýmsu sviðum. Þessir fimm grunnþættir eru:

1. Persónulegur skilningur og athugun.
2. Réttindi og skyldur.
3. Sparnaður og útgjöld.
4. Skipulagning og fjárhagsleg áætlanagerð.
5. Samfélagslegt eða fjárhagslegt verkefni.

Töfluna er best að lesa með þeim hætti sem hér segir:

Kynntu þér einn grunnþátt í einu og áttaðu þig á inntaki hans. Lestu þá eitt meginstef grunnþáttarins í einu en meginstef hvers grunnþáttar eru tvö til þrjú. Hvert meginstef hvers grunnþáttar er svo ætlað að hafa tiltekin áhrif á þekkingu, viðhorf og leikni nemandans. **Þekkin** verður til við lestur, verkefnavinnu, umræður og sköpun nemandans. **Viðhorf** eru skoðanir, siðferði, lífssýn og drifkraftur góðra verka sem mótast fyrst og fremst af þekkingu. **Leikni** er hér nokkuð vítt skilgreint hugtak sem tekur bæði til *tæknilegra* þátta líkt og að kunna að gera sparnaðaráætlanir og endurnýta eldri hluti með skapandi hætti en einnig til *félagslegra* þátta eins og að geta sótt rétt sinn til þeirra sem bera ábyrgð hverju sinni. Viðhorf eru undirstaða leikni okkar enda ráða viðhorf okkar hvaða hluti við framkvæmum og hvers vegna, en til þess að framkvæma þá þurfum við bæði tæknilega og félagslega leikni. Saman mynda þessir þrjú þættir - þekking, viðhorf og leikni – lykilhæfni einstaklingsins í samfélaginu.

AFLATÚN: PEKING - VIÐHORF - LEIKNI

Grunnpáttur 1: Persónulegur skilningur og athugun	<i>Við virðum og metum sérstöðu, mismunandi persónueinkenni og þarfir, okkar eigin jafn og annarra.</i>		
MEGINSTEF	Þekking	Viðhorf	Leikni
1. Við erum einstök og ólík.	Ég veit að allir hafa eigin hæfileika, kunnáttu og styrk eins og ég.	Ég trú á að ég geti afrekað margt.	Ég get sagt frá hlutum sem varða mig og tjáð hvernig mér líður.
2. Okkur finnst gaman að rannsaka.	Ég þekki og skil mikilvægi kjörorðsins „Greindu rétt frá röngu - kannaðu, hugsaðu, rannsakaðu og framkvæmdu.“	Mig þyrstir í að læra meira.	Ég hef leikni til að leita að og greina upplýsingar sem skipta máli.
3. Við erum upplýstir og skilningsríkir þátttakendur í heiminum.	Ég veit að ég er hluti af heiminum sem er fjölbreyttur hvað varðar kyn, aldur, þjóðerni, menningu, stéttir, trúarbrögð og getu.	Ég virði og kann að meta fjölbreytni og jafnrétti.	Ég kem fram við aðra af virðingu.
Grunnpáttur 2: Réttindi og skyldur	<i>Við kunnum að meta og verjum réttindi okkar sem og annarra, og við virðum og uppfyllum þær skyldur sem fylgja þessum réttindum.</i>		
MEGINSTEF	Þekking	Viðhorf	Leikni
1. Við þekjum og sækjum rétt okkar.	Ég er meðvitað/meðvitaður um réttindi mín.	Ég vil að börnum í heiminum sé gerð grein fyrir réttindum sínum.	Ég get sótt rétt minn til þeirra sem bera ábyrgð hverju sinni.
2. Okkur er annþ um okkur sjálf og aðra.	Ég veit að réttindum mínum fylgja ákveðnar skyldur.	Ég nýt þess að hugsa um eigin velferð, annarra og heimsins.	Ég átta mig á því hvernig og hvenær ég get brugðist við og hjálpað.
Grunnpáttur 3: Sparnaður og útgjöld	<i>Við þekjum og virðum mikilvægi þess að ganga vel um náttúruna og fara vel með efnisleg og fjárhagsleg gæði og höfum leikni til að forgangsraða þessum gæðum á ábyrgan og skynsaman hátt.</i>		
MEGINSTEF	Þekking	Viðhorf	Leikni
1. Við nýtum auðlindir okkar á ábyrgan hátt.	Ég veit að sum gæði og auðlindir eru af skornum skammti.	Ég ber virðingu fyrir ábyrgri notkun á náttúrulegum og fjárhagslegum verðmætum.	Ég get á skapandi hátt notað, endurnotað, sparað og verndað gæði og auðlindir.
2. Við spörum peninga reglulega.	Ég geri mér grein fyrir því hvað peningar eru og hef grundvallarþekkingu á fjármálum.	Ég spara peninga í þeim tilgangi að uppfylla þarfir og markmið mín í lífinu.	Ég hef leikni til að halda utan um fjárhag minn og nýta mér þau úrræði sem í boði eru til að spara.

<p>3. Við notum peninga á ábyrgan hátt.</p>	<p>Ég veit að langanir mínar og þarfir eru ekki það sama.</p>	<p>Ég er stolt/ur af því að geta eytt peningum á vel ígrundaðan og ábyrgan hátt.</p>	<p>Ég hef leikni til þess að forgangsraða og gera greinarmun á milli langanna minna og þarfa.</p>
<p>Grunnþáttur 4: Skipulagning og fjárhagsleg áætlanagerð</p>			
<p>MEGINSTEF</p>			
<p>Við skiljum mikilvægi þess að skipuleggja okkur og gera fjárhagsáætlun og við kunnum að setja okkur markmið, samræma markmið og gæði, og þróa bannig leiðir til að koma áætlunum okkar í framkvæmd.</p>			
<p>1. Við skipuleggjum okkur til að gera okkur grein fyrir markmiðum okkar.</p>	<p>Ég skil mikilvægi þess að skipuleggja mig og að taka þurfti tillit til ólíkra þátta í skipulagningarferlinu.</p>	<p>Viðhorf</p> <p>Ég vil skipuleggja áður en ég framkvæmi hluti/ver peningum.</p>	<p>Leikni</p> <p>Ég set mér markmið og skipulegg hvernig ég næ því markmiði með því að nota þær leiðir sem eru fyrir hendi.</p>
<p>2. Við gerum fjárhagsáætlanir.</p>	<p>Ég skil tilgang og mismunandi þætti þess að gera áætlun um fjármál.</p>	<p>Viðhorf</p> <p>Ég kann að meta fjárhagsáætlunina sem hluta af skipulagningu.</p>	<p>Leikni</p> <p>Ég hef leikni til að gera fjárhagsáætlun og vega tekjur á móti útgjöldum.</p>
<p>Grunnþáttur 5: Skipulagt framtak (fjárhagslegt og félagslegt)</p>			
<p>MEGINSTEF</p>			
<p>Við í Aflátun féluginu hönnum, skipuleggjum og komum á laggirnar framtaki sem stuðlar að því að bæta okkur sem persónur, skólann og samfélagið. Við sýnum í verki þrautseigju, ábyrgð og sköpunarhæfni.</p>			
<p>1. Við skipuleggjum og komum verkefni af stað.</p>	<p>Ég þekki grundvallaratriðin í því að koma af stað verkefni.</p>	<p>Viðhorf</p> <p>Ég er spennnt/ur fyrir því að eiga frumkvæði og afreka eitthvað.</p>	<p>Leikni</p> <p>Ég hef leikni til að kanna og ákveða hvers konar verkefni mig langar að koma á laggirnar og hvaða leið ég ætla að fara.</p>
<p>2. Framtak okkar hefur breytingar að leiðarljósi.</p>	<p>Ég veit að það eru þættir í umhverfi mínu sem bæði þarfnað breytinga og hægt er að breyta.</p>	<p>Viðhorf</p> <p>Ég nýt þess að geta haft áhrif á umhverfi mitt.</p>	<p>Leikni</p> <p>Ég get þróað áhrifamiklar leiðir til að hafa áhrif á félagsleg málefni í umhverfi mínu og samfélagi.</p>
<p>3. Við kunnum að meta samstarf.</p>	<p>Ég skil mikilvægi þess að vera í samstarfi við aðra.</p>	<p>Viðhorf</p> <p>Ég kann að meta það að vinna með félögum mínum og vinum.</p>	<p>Leikni</p> <p>Við (ég og vinir mínir/bekkjjarfélagar) getum tekið ákvarðanir og unnið að verkefnum saman til að ná markmiðum okkar.</p>